

Plenum

Torsdag 1.7.2021 kl. 9.59—17.00

5.2. Muntlig fråga om regeringens sysselsättningsåtgärder (Harry Harkimo liik)

Muntligt spørsmål MFT 137/2021 rd

Muntlig frågestund

Talman Anu Vehviläinen: Ledamot Harkimo.

Debatt

16.14 **Harry Harkimo liik:** Arvoisa puhemies, ärade talman! Valtiovarainministeriö haluaa velkaantumisen aisoihin, mikä on täysin ymmärrettävää. Työllisyysvoimet, kuten ansiosidonnaisen porrastus ja paikallinen sopiminen, kuuluvat myös valtiovarainministeriön tavoitteisiin, jotka ovat erittäin hyviä. Arvostan tällaisia toimia, koska niitä tämä maa kiipeimmin kaipaa. Miten te, valtiovarainministeri, meinaatte päästä näihin tavoitteisiin, kun muu hallitus on täysin eri mieltä? Keitättkö taas syksyllä budjettiriihessä niin laimean keiton, että sitä ei kukaan syö, ja tulette ulos sieltä tyytyväisinä, että saatiinpa hyvä keitto?

Puhemies Anu Vehviläinen: Pääministerin sijainen Saarikko.

16.15 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En minä noista sopista sinänsä tiedä, mutta kyllähän se on tosiasia, että siinä kevään puoliväliriihen yhteydessä, joka oli poliittiselta maisemaltaan hiukan konstikas, sovittiin lisätoimista, jotka tulevat vahvistamaan julkista taloutta 110 miljoonalla eurolla. Mainitsemanne ansioturvan merkittävät muutokset olisivat mittakaavaltaan ehkä hiukan vaikuttavampia, mutta totean, että tämänkin kanssa kyllä saamme tehdä ihan tosissaan töitä, ja ne tarkoittavat siis toimia, jotka ovat sellaisia, että työllistäminen ei maksa enempää kuin se, mitä se tuottaa julkisen talouden kassaan. Sitä tarkoittavat toimet 110 miljoonalla eurolla, ja ne ovat tämän hallituksen loppukauden tehtävälistalla, ja niihin koko hallitus on sitoutunut.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mykkänen.

16.16 **Kai Mykkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me ainakin ministeri Saarikon kanssa muistamme myös edelliseltä vaalikaudelta kaksi asiaa: ensinnäkin sen, miten tärkeää on hyvin tarkka sitoumus, yhteinen sitoutuminen siihen, että tehdään kunnianhimoisia toimia, jotta niistä yleensäkin pystytään sopimaan, kun on ristiriitoja, ja toiseksi sen, kuinka turhauttavaa on olla vaalikauden lopulla ministerinä, kun on niin vaikea enää viimeisenä vuonna ennen seuraavaa vaalivuotta saada merkittäviä uudistuksia läpi.

Punkt i protokollet PR 87/2021 rd

Tämän takia kyllä huolestuin aidosti, kun luin ministeri Anderssonin virkaanpalaamis-haastattelua, että työllisyyspäätöksiä ei olekaan syytä tehdä tänä vuonna, koska niitä ei ole valmisteltu. Mitä te olette tehneet, jos työllisyystoimia ole valmisteltu? Ja kun ministeri Saarikko sanoi aivan oikein täällä julkisen talouden suunnitelman palautekeskustelussa näin, että ”budjettiriihessä hallitus jatkaa työllisyystoimia, joilla tavoitellaan vielä 110 miljoonan euron vaikutusta julkiseen talouteen”, niin onko nyt todella niin, että budjettiriihessä tehdään, ministeri Saarikko, se, mitä sanoitte, [Puhemies koputtaa] ja onko tämä kaikkien hallituspuolueiden yhteinen tietoisuus asiasta?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Saarikko.

16.17 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei mennä asioiden edelle, se on sitten budjettiriihen asia. Mutta ehkä sen sanon, että tästä tilannekuvasta olen kyllä edustaja Mykkäsen kanssa ihan samaa mieltä, että poliittikalla tuppaa olemaan sellainen taipumus, että asiat eivät ainakaan vaalikauden loppua kohden mennessä helpotu. Ja voin olla luottavaisin mielin tästä sitoumuksesta, koska tämä hallitus on kyennyt tähän mennessä tekemään ratkaisuja, jotka ovat vahvistaneet julkista taloutta 450 miljoonalla eurolla, siis nimenomaan työllisyysratkaisuja. Sitten kokonaan toinen tarina on vielä se, että työllisyysaste on noussut. Ennuste siitä on hyvin positiivinen, ja se on se yleinen kasvu, jonka mukaan Suomen pitää päästä.

Eli arvioni on samanlainen, että asiat eivät pitkittämällä tai siirtämällä yleensä parane, ja kyllä minulla on luottamus, että tämä hallitus toimii, koska se on toiminut tähänkin asti 450 miljoonan euron työllisyystoimien edestä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lindtman.

16.18 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten alkuperäinen kysymys koski työllisyyttä ja sitä, miten palkalla voi tulla toimeen. Huoli on ihan oikea. Harmi vain, että puheenjohtaja Halla-ahon väläyttämät yleissitovuuden purku, irtisanomissuojan madaltaminen ja ansiosidonnaisen leikkaaminen tarkoittaisivat vain sitä, että heidän ahdinkonsa, jotka esimerkiksi kasvukeskuksissa ovat jo ennestään heikommassa työmarkkina-asemassa, esimerkiksi palvelualojen naiset, vain kasvaisi ja heidän olisi si jatkossa aiempaa vaikeampi tulla toimeen yhdellä palkalla. [Mika Niikon välihuuto]

Mitä tulee ulkomaiseen työvoimaan, niin myöskin tässä puheenjohtaja Halla-ahohan aikanaan Euroopan parlamentissa äänesti sitä vastaan, [Naurua] että samasta työstä maksettaisiin sama palkka, EU:n sisällä kun liikutaan.

Arvoisa puhemies! Työpaikkoja tulee, jos Suomeen tulee investointeja. Tällä saralla on nyt hyviä uutisia. Teollisuuden kiinteät investoinnit ovat nousemassa historian korkeimmalle tasolle 5,2 miljardiin, tuotekehitysinvestoinnit [Puhemies koputtaa] yli 3 miljardiin. Mitä budjettiriihessä pitää tehdä, että tätä investointibuumia [Puhemies koputtaa] saadaan Suomessa jatkettua, koska se tuo [Puhemies: Aika!] niitä työpaikkoja?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Saarikko.

16.19 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ajattelin, että ministeri Lintilä voi elinkeinopolitiikasta vastaavana tätä vielä täyden-

Punkt i protokollet PR 87/2021 rd

tää, mutta kyllä, se on juuri näin, kuten edustaja Lindtman toteaa, että tämä koko keskustelu työllisyydestä on aivan kiinteässä yhteydessä kasvupolitiikan kanssa. [Mika Niikko: Keskustan kyselytunti!] Meille ei voi käydä niin, että kasvun hidasteeksi muodostuu osaan työvoiman saatavuus. Silloin me menetämme turhaan sen mahdollisuuden, mitä maailmantalouden kasvu tällä hetkellä tuottaa.

Ja kyllä, Suomen pitää olla houkutteleva investointiympäristö. Tämän vuoksi on tehty puoliväliriihessä linjauksia, jotka liittyvät muun muassa investointien luvituksen helpottamiseen. Mutta siinä vaiheessa, kun maailmalla ensinnäkin kotimaiset yritykset tai globaalit yritykset pohtivat sijoittumisia, on monia tekijöitä, jotka vaikuttavat. Itse haluan ajatella niin, että vaikkapa tämä mennyt reilu vuosi koronan hoitoa olkoon myös yksi näyttö siitä, miten suomalainen yhteiskunta toimii, sen yhteiskuntarauha, hallinto ja luottamus toinen toisiimme, ja uskon, että sillä yhdistettynä osaavaan työvoimaan on myös merkittävä arvo, [Puhemies koputtaa] kun maakuntiin tällä hetkellä investointeja syntyy ja tulee syntymään.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Risikko.

16.20 Paula Risikko kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mehän jokainen tiedämme, että Suomi-neito syö tällä hetkellä enemmän kuin tienaa, ja meidän pitäisi tehdä niitä työpaikkoja ja tehdä kaikki sen eteen, että me saadaan työpaikkoja. Mutta tuntuu siltä, että niitä nyt ei vain synny.

Sitten kiinnitin huomiota siihen, että meidän pitäisi tukea myöskin tätä kannustavaa sosiaaliturvaa. Luin siitä, kun te, uusi ministeri, ministeri Sarkkinen — tervetuloa tehtäviin, hieno tehtävä — sanoitte: ”Suomalaisille pitäisi jakaa vastikkeetonta rahaa.” Näin sanoi sosiaaliturvasta vastaava ministeri. Kysynkin: Mihin tällainen perustuu? Kun yleensä ottaen haetaan nimenomaan toimeliaisuutta ja työntekoa, niin miksi vastikkeetonta?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Sarkkinen.

16.21 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies ja hyvä eduskunta! Työllisyysasteen vahvistaminen ja työttömyyden vähentäminen — uskon, että se on meidän kaikkien yhdessä tässä salissa vahvasti jakama tavoite. Työllisyyden vahvistamisen kannalta olennaista on se, että Suomeen syntyy työpaikkoja, ja se on meidän kaikkien yhteinen ja jaettu tavoite. Mutta työttömyyden vähentämisen kannalta olennaista on myös tietenkin panostaa ihmisten työkykyyn. Jos ei ole työkykyä, ei voi myöskään ottaa vastaan työpaikkoja, ja tässä hallitus on tekemässä monia toimia erilaisten ohjelmien kautta.

Mutta, arvoisa puhemies, hallituksella on myös käynnissä sosiaaliturvauudistushanke, joka on parlamentaarinen ylivaalikautinen hanke, jossa pyritään uudistamaan sosiaaliturvaa, modernisoimaan sitä, tuomaan sitä tähän päivään. Ja uskon, että siinä yhteisenä tavoitteena on toisaalta vähentää byrokratiaa ja lisätä joustavuutta ja lisätä myös kannustavuutta työn vastaanottamiseen kuitenkin leikkaamatta toimeentuloa.

Arvoisa puhemies! Kysyjä viittasi [Puhemies koputtaa] tähän kysymykseen, ja tässä toin esille vasemmistoliiton kannan [Puhemies koputtaa] perustulosta, mutta se ei ole hallitusohjelmassa eikä tule todennäköisesti [Puhemies koputtaa] sitten etenemään tällä vaalikaudella. [Ben Zyskowiczin välihuuto — Paavo Arhinmäen välihuuto]

Punkt i protokollet PR 87/2021 rd

Puhemies Anu Vehviläinen: Näin. — Ja muistutan edelleenkin minuutin aikarajasta. — Seuraavaksi edustaja Huttunen.

16.22 **Hanna Huttunen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten tiedämme, työpaikoista suurin osa syntyy pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Kesä ja tuleva syksy ja talvikin näyttävät jo valoisammilta koronan suhteen muun muassa siksi, että rokotukset ovat edenneet hyvin. Koronan deltamuunnos tuo kuitenkin pilviä myös yrittäjien taivaalle, koska tulevasta ei koskaan varmaksi tiedä. Yrittäjät osaavat perinteisesti kantaa hyvin riskiä, ja yrittäjät ennakoivat myös tulevaa. Kansalaisten terveyttä turvaavia valtionhallinnon rajoitustoimia on kuitenkin myös yrittäjien erittäin vaikeaa ennakoida. Kysynkin hallitukselta: kuinka tulevaisuudessa kriisitilanteessa aiotaan toimia niin, että yritysten tasapuolinen kohtelu tullaan takaamaan, ja kuinka asioista tullaan tulevaisuudessa viestimään ja tiedottamaan yrittäjille?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Lintilä.

16.23 **Elinkeinoministeri Mika Lintilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllähän tässä aikamoinen koulu on käyty läpi siitä, kuinka tällainen poikkeustilanne yrityksiä koettelee. Ennustettavuus on ollut puolitoista vuotta erittäin heikko. Puhuttiin alkuvaiheessa erittäin voimakkaista konkurssiaalloista — ne on pystytty verrattain hyvin välttämään erilaisilla toimilla, niin lainsäädännöllä konkurssilainsäädännön puolelta kuin sitten myös yritystuilla. Tehtiin täysin puhtaalta pöydältä kustannustukijärjestelmä, jolla on sitten yrityksiä saatettu tämän kuilun yli.

Kyllä tässä varmaan siinä vaiheessa, kun päästään jonnekin uuteen normaaliin, on syytä käydä hyvin tarkasti läpi se, mitkä ovat ne elementit, joita pitää tapahtua, jos seuraava tulee, ja kuinka se viestitään eteenpäin. Hyvä puoli tässä on tietysti se, että meillä on nyt sitten laki, joka voidaan toivon mukaan laittaa naftaliiniin ja ottaa se sieltä käyttöön, kun seuraavan kerran tarvitaan. Ennen tätä pandemiaa meillä ei ollut [Puhemies koputtaa] mitään lakia tähän.

Frågan slutbehandlad.